

□ Ekkoriban történt, hogy anyjának elméje elhomályosult s atyja a fiatal leányt néjével Fölkersam bárónővel Németországba küldte utazni.

□ Mary azonban, aki egyre rajongott Zichyért, nem nyugodott meg addig, amíg atyját rá nem vette, hogy vissza kerülhessen szeretett mestere mellé.

□ Végül is teljesült a fiatal Mary óhaja s atyja Zichyhez adta penzióba, aki azidőszerint Párisban tartózkodott.

□ Ettől fogva azután együtt dolgoztak Párisban, majd bejárták a délvidéket, Olaszországot s ellátogattak a zalai családi házba is, ahonnan a fiatal leány felejthetetlen emlékeket vitt el magával.

□ Ebben az időben Zichynek feltett szándéka volt végleg letelepedni Magyarországon s Zalán már készen várta a virágházból átalakított pon.pás műterem. A véletlen azonban úgy akarta, hogy egy kedvezőtlen bírálat, amely azzal vádolta, hogy a Lermontov illusztrációk számára készített kaukázusi rajzait minden helyszini ismeret nélkül csinálta — arra készítette művészi önértetét, hogy személyesen menjen el a Kaukázusba a népeletet tanulmányozni. Itt azután össze került régebbi orosz ismerőseivel s Mihajlovics Miklós nagyherceg csábító meghívásának nem tudott ellentállni s visszatért Pétervárra.

□ Hamarosan követte azután oda a zalai műterem gonddal s reményekkel összehalmozott berendezése is — hogy többé vissza se jöjjön.

□ Ebben az időben Mary már rendes dolgozó társa lett Zichynek, a „meisternek“, ahogy ő hívta. A nagyhercegek családi képei közül, amelyet Zichynél meg-

rendeltek, egy jó részt ő festett meg s Zichy állandóan elküldötte a saját műveivel Mary munkáit is a különböző kiállításokra.

□ Mary egyénisége azonban ekkor már teljesen megtalálta a maga útját s teljesen függetlenül alkotott. Zichy pedig, dacára meglehetősen zsarnokos természetének, sohasem próbálta meg saját művészi felfogását és dolgozasmódját fiatal tanítványára ráerőszakolni.

□ □

□ Mary Kazack szubtilis, poétikus lelkű asszony — és művészete érdekes és ritka ellentétképpen, erős, férfias. Tájképein naturalista, de olyan naturalista, aki rajong a szépért s akinek alkotásaiban a nyers természet elemei összeolvadnak a poéta lélek szerves, lírai képzeletével. Allegorikus sujet-jei reálisak — telve vonzó harmóniával, megkapó gondolatokkal s eszmékkel.

□ Portréiban nyilvánul meg legjobban eredeti művészete s zseniális koncepciója. Az alakok beállításában, csoportosításában sikerült neki valami új, eddig nem ismert maníeret, amely által a figurák póza az első pillanatban meglep — de amely póz telve van kifejezéssel, könyedséggel s étellel.

□ Eristoff herceggel kötött házassága után végleg Párisban telepedett meg, ahol a Grand-Palais szalonjain s néhány magán kiállításon évenként nagyobbítja szubtilis művészetének sikereit, távol hazájától emelve az érdekes orosz művészek diadalát, elismeréssel adózva egyben egykori mesterének, a mi Zichy Mihályunknak.

HAVAS ZOLTÁN.

□ □ □

A hugom sírjára.

*És ilyenkor a hátam mögül néznéd,
Hogy irok anyusról síró verset.
És ilyenkor csak el-eltűnődnénk:
Két kicsilelkű — félő árvagyermek.
Elkérdzgetnék sok mindent így este:
Hogy mért olyan bús tűze a szemednek?
Mint viaszgyertya álmos-sárga lángja
Melyet az oltáron égve feledtek,
S te is gyóntatnál szépen, elpirulva:
Hogy merre jártam, s melyik az az ablak.*

— *Most tirádákkal verem meg a lelkem
És csak meggyónok mindennap — magamnak.*

Boros Ferenc.